

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felolós szerkesztő:

MÓRICZ PAL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Élet-halál harca a végeken.

Vereink pusztulása a nemzetiségek között.

A „Magyar Bank” felhívásáról.

Szerencsénk, hogy a veszélyeztetett magyar végeken támadtak lelkes és áldozatkész hazafiak, akik a veszélyeztetett magyarság mentésére és fentartására Erdélyben, a Felsőmagyarországon, majd túl a Dunán és végül lent Szegeden „Közművelődési Egyesületeket” szerveztek. A művelődés fegyvereivel, anyagi áldozattételekkel siettek a nemzetiségi hullámoktól körülcspadott, meg-meg szagztatott magyar szigetek, magyar táborhelyek felszámolására. Nekik köszönhetjük, hogy a végeken a pusztulásnak indult magyarság új erőre kapott és vivja a végnélküli küzdelmet az idegenek áradatával.

Az összmagyarság támogatását érdemlik tehát ezek a magyar közművelődési egyesületek! S nemze-

tének legszentebb oltárán áldoz mindenki, aki a nem veszélyeztetett vidékekről bár fillérekkel is gyámolításukra siet.

Most a Szegeden székelő *Dél-magyarországi Magyar Közművelődési Egyesület*-nek egy nagyjelentőségű kezdeményezéséről emlékezünk meg szívbéli melegséggel. Ugyanis ez a virágzásra emelt derék egyesület nagytekintélyű vezetőségével egy „Magyar Bank” alapítását határozta el a nemzetiségek között elszórt magyarszigeteknek anyagiakkal való támogatására is.

A „Magyar Bank” alapítására vonatkozó, nagy törekvéseit megvilágító „felhívás”-t midőn alább közöljük, a legnagyobb melegséggel ajánljuk ezt a nemes célzatu üzleti tervet minden a vérért szerető magyar hazafinak, egyesületeknek, törvényhatósági bizottságoknak, községeknek, papságunknak, tanítósa-gunknak, hazafias célokért leginkább áldozni tudó bankjainknak a felkarolására.

A D. M. K. E. ezen nagyérdemű felhívása így hangzik:

„Dübörög a föld. A vérrel megszentelt, megáldott rög hull-hull a lábunk alól. Lenn a végeken, nemzetiségek tengerében élő véreink küzdelme a rögért hiábavaló. Megy-megy a föld és lassan, rendre elvesz ott minden, ha az egységes, erős magyar társadalom nem siet néhez és súlyos küzdelmek között élő testvérei megmentésére.

Pillanatról-pillanatra ezer és ezer gyönyörű gondolat, eszme semmisül meg, ideális küzdelem, nemes törekvés hull porba csupán csak azért, mivel egy-egy zseniális terv anyagi eszközök híján nem valósítható meg.

A nemzetiségek között élő magyarok segítségére és más egyéb hazafias, nemes, magasztos célok és törekvések megvalósításának előmozdítására a magyar társadalom által tisztán az e célra esztendőről-esztendőre összeadott adományokból Budapest székhellyel,

MAGYAR BANK

elnevezéssel hatalmas pénzügyintézet alakul, mely emellett, hogy betéteket fogad el és foglalkozik a bankügylet minden ágával, az egybe-gyűjtött és a bank alapítókjéét képező összeget állandóan kamatmentesen fogja kiadni a fent körülírt célokra, míg a bank évi tiszta

„TALÁLKOZZUNK”

a minden tekintetben kielégítő, villanyvilágítással ellátott modern „NEMZETI KAVÉHAZ”-ban, a Petőfi-téren! hol minden este **Vörös Tóni** kiűnő zenekara játszik.

Kiss Péter házasodni készül.

Irta: *Kővér Gyula.*

Egy késő decemberi nap reggelén, hogy nemzeti Kiss Mihály uram hazánál elvegezték a szokásos korai szalonka-kávézást, a gazda Kiss Mihály, meg a katonaságból őszszel szabadult fia, Péter a nappali szobában sűrű füstfelleggel eresztgetve, üldögéltek.

A csöndességet, amelyben eddig voltak, az apa törte meg.

— Péter, mondanék neked valamit.

— Hallom a szót, édes apám.

Mielőtt belekezded volna Kiss Mihály mondókájába, előbb jót buzott az asztalon levő kulacsból, melyből jőféle kerti vinkó édes kutyogása hallatszott. Megtörölve száját, megkínálta a fiát is.

— Hat tegnap a kaszáló ügyében egylegtem. De nem tudunk egyezsége jutni Sallaiával. Nagyon kitarja az árából. Hogy oszi hazafelé jöttem, a városháza előtt találkoztam Erdei János komámmal. Tudod, az Erzi hugod keresztapjával, kinek a Hegyes-széken van a tanyája. Van jó fél esztendeje, hogy nem láttuk egymást.

Köszöntünk egymásnak. Kérdelem, mi járásban van? Azt mondja, az ideit adót fizette be, mert hát kérték, — meg aztán

maga is azon volt, hogy kifizeti, míg el nem megy tőle az a kis költés, amit a tengeri-ért kapott, — az idén a buzából ő se árult pénzt.

Hát másképen hogy-mint vannak? — kérdelem. Megvónánk, mondta. Hat Sári? Megvan, köszönöm kérdését. — Ugy hallom, hogy Péter öcsém is hazaszabadult. Az biz' ugy van, mondtam neki. Hat aztán mit dolgozik. Ami jön, feleltem. Ezzel elkészontunk egymástól.

— Mit gondolsz Péter, nem volna jó megnézni Erdei Sárít?

Kiss Péter, egy barnapirosra sült, tatár képű legény, azok közé a paraszt fiúk közé tartozott, kiket az atyai tekintély korán engedelmességre szoktatott és az apjuk beszédét úgy hallgatják, mint a szentírás szavát. Hidegvérrel halgatta most is, amiket az öreg nagy körültekintéssel a szájába rágott. Csökönyösen szóltan maradt még azután is jó ideig, míg hangot adott:

— A halapi kaszáló is az Erdeié? — kérdezte.

— Az.

— Sárin kívül hány van még?

— Egy.

Erre a rövid és az apa által felvetett kérdésre, atyafiságban levő párbeszédre újabb hallgatás állott be. Eközben Kiss Mihályné

nemzeti asszony, a legény „ides anyja” is beérkezett az udvarról, — hol az apomárha etetésével foglalatokodott. Látván a nagy csöndességben levőket, a világ minden kincséért sem háborította volna meg őket egy oktalán szóval. Annyival inkább nem, mivel tudta, hogy az ura, meg a fia miről beszélgett-k. (Hajnalban már esett szó erről az apjokkal.)

— Hat, „ides” mit szól hozzá, fordult anyjához a fiu.

— Mihez? kérdé a megszólított, esodálkozást tetetve.

— Ahoz amit „ides apám” mond.

— Hat mit mondott?

— Hogy kéresem meg Erdei Sárít.

Nemzeti Kiss Mihályné, született Tóth Mária asszony, hogy teljes biztonságot nyert az ügy állásáról, illőnek tartotta legelőször kötenyét szemébe emelni, ott jelentkező anyai örömkönyeket letölölni. Csak ezután tett eleget a kívánságnak.

— Fiam, kezdte, csináljátok a dolgot, ahogy jobbnak látjátok. Én nem avatkozok bele. A mostani fiatalság nem olyan, mint az én fiatal koromba volt. Akkor a gyermekek nem tettek a szüleik tudta és beleegyezése nélkül egy lépést sem. Most! megsem hallgatják az öregeket. Ha jóra intik: kinevetik... Ami Erdei Sárít illeti, hát nem

Debeczen város építési szabályzata

2 koronáért kapható

HEGEDÜS és SANDOR
könyvkiadóhivatalában, Kossuth-u. 11. Telefon 54.

nyeresége tartaléktőke létesítésére és kulturális célokra fordították.

Minden e célra adományozott fillér, mint a Magyar Bank javára tett alapítvány örökre az alapítványozó, illetve adományozó nevének kezeltek s tisztán és kizárólag, állandóan mint kamatmentes-kölosón lesz a Magyar Bank által hazafias, nemes és magasztos célokra kiadva.

A Magyar Bank céljaira szánt minden fillér, adomány és gyűjtés a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbankhoz (Budapest, Erzsébet-körút 41.) küldendő, míg minden egyéb megkeresés, vagy írásos nyilatkozat Gallovich Jenő főtitkár címére (Szeged, D. M. K. E. székháza) intézendő.

D. M. K. E. elnöksége.

Politikai hireink

Lukács és Héderváry Bécsben.

Házfelosztás. — Uj választások.

Budapest, január 11.

A politikai helyzetben 24 óra alatt megkezdődött fordulat következett be. A király tegnap Lukács László ajánlatára Khuen-Héderváry grófot hívatta Bécsbe, aki ma délelőtt 11 órakor audiencián jelent meg a felség előtt. Ugyancsak a király elé járult még a mai napon Lukács László is.

A dolgok ezen varatlan fordulatát az idézte elő, hogy a pártok az indennit megadni vonakodván, Lukács László azt ajánlotta a királynak, hogy a képviselőházat azonnal oszlassa fel és nevezze ki Khuen-Héderváry grófot miniszterelnökké, aki nálánál sokkal alkalmasabb ember arra, hogy egy választási kabinet élére álljon.

A politikai világban a délelőtti folyamán a legkülönbözőbb kombinációk keltek szárnyra. Bécsi forrásból azt híreztették, hogy Lukács László ma megkapja kinevezését s egyben felhatalmazást kap az országgyűlés azonnali feloszlatására, az új választásokat pedig gróf Khuen-Héderváry fogja vezetni, aki esetleg a Lukács-kabinetben belügyminiszter lesz, esetleg azonban miniszterelnök, amely esetben Lukács az ő pénzügyminiszterévé lesz. — Más bécsi hír azt mondja, hogy a Lukács-kabinet egyidejű kinevezésével gróf Khuen-Héderváry homo regiusi meg-

mondok rá semmit. Isten mentsen! Rendes, jómagaviseletű; tisztán, takarosán jár. Medelmesen keszon ha a templomba menve találkoznak. A legényekkel sem látam trafikálni. A családja ellen sincs kifogásom. Az anyjával együtt jányoskodunk; jóra való eszű asszony. Én csak egy tulajdonságát nem ismerem Sárinak. Tud-e dolgozni? Mert a mai paraszt jányok is az uri nepeket utánozzák. Tánkegionba, bálba járnak. Hajokat bodrosra sütik. Círa ruhákba ka aposan járnak. Ezyszóval majmolvák az urakat. Már pedig én nem tartom ezeket összeilónnek a paraszt al. — Többet nem mondok.

Kiss Péter anyja beszéde után tanácsaltan nézett, jobbra-balra. Az anyja egyik szavával kidieserte az apja komendalta eladót, de a másikkal szegyet ütött a fejébe. Hatha nem szeret dolgozni ez sem! Ó nem jaratos Erdeiek, tehát hem tudja. Az anyja azonban sejt valamit.

Ennek a habozásnak Kiss Mihály vetett véget.

— Ugyan mit darálsz össze-vissza mindent — szolt feleségéhez olyan hangon, melyet lehetett venni tréfának is, haragnak is — tán te különb voltál, hogy elvettelek. Hiszen még a gyereket sem tudtad bepólyálni, arra is az én anyám tanított meg. Azt mondtad nem tud Erdei Sari dolgozni? Ide hozzuk és majd megtanítod. Én jónak láttam, ezzel punktum.

Erre Kiss Péter csak annyit felelt:

— Isten neki, izenják meg Sárinak, hogy estére „emberséges embert várjek”.

bizást kap a végleges kibontakozási tárgyalások vezetésére. A Lukács-fele esonka kabinet ez idő alatt éleibe lépteti a román kereskedelmi szerződést és a képviselőházzal megkezdeti az indennitási vitát. Ha aztán gróf Khuen-Héderváry eredményesen befejezte a kooperáló pártokkal a tárgyalásokat, Lukács felosztja a hazat s ezután beadja lemondását, hogy az új választásokat az új többségre támaszkodva, gróf Khuen-Héderváry intézhesse.

Ezek közül a hírek közül kombináltak ma délelőtti politikai körökben.

Az új adótörvény és a kisgazdák.

Az 1909. évben hozott és az állami egyenesadók kivételét, könyvelését és behajtását szabályozó V—XI. törvényekkel lényeges változást jelentenek a gazdák adózása tekintetében. E változás főleg a törvény azon kifejezett céljában leli okát, hogy ezentul ne a föld fizesse a legtöbb adót, tehát hogy ne a gazda vállal legyen a legnagyobb adóteher, hanem a nagyobb adó a nagyobb jövedelem után járjon. Ezt a célt az új adótörvény oly módon igyekszik elérni, hogy egyrészt módot nyújt az új és igazságosabb kataszteri fölvételekre, helyesebben a földek új osztályozására, másrészt pedig az eddig adó alá nem vont, vagy csak csekély mértékben megadóztatott jövedelmeket vont adó alá. A földadó, a házadó és jövedelemadó lévén a gazdákra nézve legfontosabbak, ezeket az alábbiakban ismertetjük röviden.

A földadót illetőleg tudnunk kell, hogy az új törvény elrendeli a kataszteri birtok-ívek kiigazítását és a kataszternek a művelési ágak változása következtében a jelenlegi állapot szerinti új felvételét. Ezeket a művelési ágbeii változásokat 1910. január hó 1-je után 30 nap alatt kell ezentul minden esetben a község előjáróságánál bejelenteni.

Mivel a kataszteri kiigazítások legtöbb helyen már megtörténtek, ezeket bővebben nem ismertetjük, de ismertetnünk kell a törvény azon rendelkezését, amely szerint az új földadó az összes földadókataszteri kiigazítások befejezése után 55 százalékkal kevesebb lesz, vagyis 255 százalék helyett csak 20 százalék, ami már magában is enyhíteni fog a kisgazda adóterhén, különösen ha azt is figyelembe vesszük, hogy sok helyen a tiszta jövedelmi fokozatok is változni fognak és pl. a magasabb osztályba való sorozás, amely eddig sok sérelmet okozott, meg fog szűnni. De fontos intézkedése a törvénynek az is, hogy az ország földadóját 370 millió koronára e.óirányozza és ha ezen összeget meghaladná a tényleges földadó, köteles lesz a pénzügyminiszter a földadó további leszállítása tárgyában törvényjavaslatot terjeszteni a képviselőház elé. Ebből a rendelkezésből az következik, hogy a gazda földadója a jövőben semmiesetre sem emelkedhetik, mert ha a földadó összege a mult-hoz képest emelkedést mutatna, ennek újabb enyhébb kulcs megállapítása lesz a következménye.

Meg kell még említenünk, a törvény azon intézkedését, amely szerint azoknak a területeknek földadója, amelyek műveletlenek voltak, mint árterek és művelhető állapotba hozattak, a művelési ág változásának dacára is, 15 évig a régi alapon számítható.

A házadó, illetőleg a házbéradó és házosztályadó közötti különbséget meghagyja az új törvény is és a házosztályadó tétel

nem is mérsékli és pedig azért nem, mert az eddigi II. oszt. kereseti adót egészen eltörli. Megszünteti azonban azt az aránytalanságot, amely eddig a kétféle házadó között fennállott és kimondja, hogy házbéradó ezentul lélekszámmra való tekintet nélkül mindenhol kivetendő. Hogy ez az adó is lehetőleg igazságos legyen, a jövőben ez is évenként fog megállapítani.

Jövedelemadó címen törvény új adót léptet életbe. A jövedelemadó helyettesíti az eddigi általános jövedelmi pótdadót, de ennél igazságosabb alapokon nyugszik. Egyrészt ugyanis a 800 koronán aluli kis jövedelmeket fölmenti teljesen az adófizetés kötelezettsége alól, másrészt pedig adó alá von minden olyan jövedelmet, amely eddig adót nem fizetett.

Jövedelmi adó fizetésére köteles minden magyar állampolgár összes jövedelme után, ha az országban lakik; Magyarországból külföldre származó jövedelem után a külföldön lakó állampolgár; a külföldi, ha egy év óta itt lakik, vagy itt jövedelmet szerez; a részvénytársaságok és szövetkezetek belföldi jövedelmeik után; községek, megyék, városok, egyházak és alapítványok nem adómentes jövedelmeik után és a külön gazdasági szervezettel bíró közbirtokosságok, volt urbéri községek és vagyonköz-ségek közös jövedelmük után.

—ó— a.

A városházáról.

A villamos vasut.

Ujra megszavazták a 40,000 koronát.

Debrecen, január 11.

A belügyminiszternek a villamos vasut létesítése tárgyában hozott közgyűlési határozatra tett kifogásait ma délelőtti tárgyalta a tanács és a vasutársaság kiküldötteiből álló bizottság.

A kiküldöttek jó három órán keresztül tárgyalták a miniszterek hatvanöt oldalból álló leiratát s megkezdtek az egyezkedéseket. Hiába próbálták azonban a városiak a miniszter által kifogásolt 40 ezer koronát redukálni, a vasutársaság megbízottai nem engedtek s így a város megbízottai ujra megajánlották a hozzájárulást annal is inkább, mivel többen konstataáltak azt, hogy ezen modern intézmény megvalósításánál a város aránylag csekély áldozattal éri el a célját.

A miniszter többi kifogásaihoz mérten kisebb, nagyobb módosításokat eszközöltek a tervezeten, amely most a tanács útján a jog- és pénzügyi bizottság, majd a közgyűlés elé kerül, mely mindenestre már az ügy sürgőségére való tekintettel is, ujra megfogja ajánlani a 40 ezer koronát.

Igy megint csak a miniszterre kerül a sor, aki bizonyosan jóváhagyja a két egybehangzó határozatot már csak azért is, mert egy város előrehaladását megakadályozni csak rosszakaratból lehet, ilyet pedig egy miniszterről feltenni sem szaba.

Ülés a városházán. A szegényügyi bizottság holnap, szerdán délután négy órakor a városháza nagytermében ülést tart. Folyó-ügyek kerülnek tárgyalás alá és segélyeket szavaznak meg.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Degenfeld-ter 2. sz.

Egy világraszóló magyar találmány.

Villamos világot fogunk élni.

Debrecen, január 11.

A magyar név dicsőségét ismét egy világraszóló találmány szaporítja. Egy magyar mérnök, Benkő István, olyan villamos készüléket talált fel, amelyet éppen úgy, mint a villamoscsengőt, el lehet helyezni bármely lakásba. Az előszobába egy ingaóra nagyságu batteriát kell csak felállítani s ezzel a villamos szekrényvel egy 4-5 szobás lakást be lehet világítani.

Szédítő perspektíva nyílik meg a magyar mérnök e korszakalkotó találmánya nyomán, amelynek a titkát Benkő István már nyilvánosságra is hozta, mert találmánya értékesítésére alkalmas pénzembert talált. E szerint a közel jövőben valóságos villamos világot fogunk élni, amely olcsóságánál fogva kiszorít minden eddigi világító eszközt.

A Benkő által feltalált elemben, mint minden más folyadék-elemben két külön-nemű test érintkezik és folyadék alakjában elektromos vegyfolyamatot rejt magában. A Benkő elem tartója egy szénskatulya, amely ólomfelülettel van kivülről körülvéve. A belső ürben helyezkedik el a cinkrud. E két test, a szén és a cink valamely vegyi szerben érintkeznek egymással. Cromsívban vagy mint a legutóbbi kísérletek igazolták a helyességét, a vaschlóridban. Ez az elem szükséghez képest elemorozattá szaporítva, állandó és elegendő feszültséget ad, hogy villamlámpákat lehessen égetni általa.

Ahogy a lakásban levő villamos csengő nem veszélyes, kezelését a tudatlan, tanulatlan cseléd is elvégezheti, — éppen úgy kezelheti ezt is akárki a Benkő-féle készüléket. A meghatározott időben fel kell önteni az elem fölött levő tartányt vízzel, bele kell dobni egy vaschlórid pasztillát s a villanylámpák felesavarhatók, égnek.

Az elem öökös, csak a cink fogy el és a víz, amelyben az elektrolit-pasztilla van, vár megújításra.

A kezelése gyerekjáték. A viztartány csapját kinyitják, a folyadék beletódul az elembe s van áram. Éjjelre elzárják a csapot s a zárás után még 4 órahosszat ad áramot a telep.

Ha a falusi vagy városi 4-5 helyiségből álló lakást, amelyben 16 villanylámpa nyerne alkalmazást, háziteleppel akartuk eddig felszerelni, gépek, benzinmotor, dynamo, accumulator vagy viztartány, benzinkamra stb. kétségkívül zajjal és veszéllyel járó berendezésekre legálább is 3600 koronát kellett áldoznunk — csillárok nélkül. Ma ezen egész berendezés helyett beállítunk az előszobába akkora kis szekrényt, mint egy ingaóra a földre állítva s ez az egész gépezet. Ez alig kerül többre, mint 200 koronába. Ugyanezen ház acetilénnel világítva 1200 koronás berendezést igényelne, benoid berendezés pedig 2600 koronába kerülne.

Ime, az acetilén, a gáz, a benoid, a petroleum alkonya és a vidéki centrális áramszolgáltatás esődjé, a Benkő-féle találmány útján.

Vége a sötétségnek, a legutolsó paraszt kunyhó is villannyal világíthat, hiszen olcsóbb, mint a fagygyertya.

Itt az ideje annak,

hogyan előfizessen a

„Debreczen“-re.

Előfizetés

egy negyedévre...	3—K
vidéken	480 „
félévre	6— „
vidéken	9— „
egész évre	12— „
vidéken	18— „

Irodalom, művészet.

Hazaballagván.

Hazaballagván, lustán beledőlök a bódogtalanság meleg ágyába. Berugott, bolondos, szomorú fejfel így alszik a gyáva.

Szerelmes harcok szökött katonája, aki lemondást hurocol az ágyába, s elárvult szemmel álmokat siratván csüggeszti fejét szegény vánkossára.

Aki gyáva:

Jelen örömről elfutó, féltő.
Aki gyáva: bánatba buvó,
diadalt nem vágyó, soha-remélő.

Bánatba buvó, nappal nem élő,
éjszakák különös szerelmét megérző.
Ügyes-bajos társa, jó cimborája,
testvére, anyja, csókoló mátkája:
egy jó pohár bor, sok jó pohár bor,
kevés öröm, sok szomorú mámor.

Hazaballagván a rég szeretett utcán,
imígy busul a törtszívű, a gyáva.
S elárvult szemmel álmokat siratván
csüggeszti fejét szegény vánkossára.

Simonka György.

A Csokonai-kör választmányi ülése.

A Csokonai-kör választmányva 1910. évi január 12-én, szerdán délután fél öt órakor a Csokonai-házban ülést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Birálói jelentés a Kazinczy-pályázatról. 2. Birálói jelentés szépprózai pályázatról. 3. A Hortobágyot ismerető-füzet. 4. Csokonai képének kiadása. 5. Jelentések. 6. Folyó-ügyek.

A függetlenségi párt bálja január hó 22-én este nyolc órakor lesz az Arany Bika szálló disztermében. A rendezőség nagy szorgalommal készíti elő a bálját, hogy a sikert biztosítja.

Köszívű ember fiai.

Az apa büne.

Halálra verte gyermekét.

Debrecen, január 11.

Egy köszívű apa kegyetlen tettéről beszélnek ma Püspökladányban, aki egyik gyermekét úgy megverte, hogy most halállal vívódik betegágyán. Okot nem is szolgáltatott a fia verésére s nem volt más büne, minthogy beszélt testvéreivel, akiket az apja kitagadott.

Az esetről a következőket jelenti püspökladányi tudósítók:

Szöge Lajos püspökladányi 14 éves napszámos fiú apja úgy megverte, hogy csak napok választják el a haláltól. E történet előző ényé pedig az, hogy a fiú másik két testvére a vasúthoz állt el munkásnak. Ezt pedig az apjuk ellenezte s mikor akaratára ellenére mégis megtették, megtiltotta Lajos nevű fiának, hogy testvéreivel érintkezzen.

— Ha észre veszem, hogy beszélés ve-lük, agyon ütök. — Mondotta a fiúnak.

Ma azután észrevette, hogy fia beszélt testvéreivel s mikor haza ment ütlelni kezdte s úgy megverte, hogy az ütések következtében teljesen eszméletét veszítette.

Allapota oly válságosra fordult, hogy hozzátartozói minden percben várják a halálát. Püspökladányból távirat érkezett Debrecenben lakó Szöge Eszter testvérehez, hogy ha élve akarja látni testvérét, rövid időn belül menjen haza. A köszívű ember fiának tragikus sorsa nagy részvétet keltett a lakosság között.

UJDONSÁGOK.

Első vigest.

*

Igazi vig este volt. A csütörtöki fölvásó esték bizottsága megmutatta, hogy tul-zót pikantériák nélkül is lehet ügyes, izlé-ses, mulattató programot összeállítani. A nagyszámu közönség, mely a Bika-szálloda disztermét majdnem zsufulásig megtöltötte, mindvégig a legjobb hangulatban volt.

Az estét Kiss Béla jőnevű zenekara nyította meg pompásan előadott tréfás nyi-tányával.

Szabó Ilonka adta elő azután a „Szi-nésznő jelölt“ monológot kedvesen és köz-vetlenül, melyet a közönség megérdemlett, nagy tetszéssel fogadott.

Pessitzky József és Ferenczy Frigyes urak egy Harangjátékot és egy szerenádöt adtak elő mandolinon és gitárral. Összhangzó szép játékok igaz gyönyörűségére szolgált a hallgatóságoknak.

Zilahy Gyula „Tréfák egy csomóban“ előadása igazán mesteri volt. Zilahy külön-ben, mint humoros előadó külön d e éretre nem szorul. Pompás természetes humorával óriási hatást ért el.

Horváth Kálmán néhány dal eléneklé-sével és egy kis bohósággyal mulattatta a közönséget. Gyönyörű hangja, precíz előadása, mély érzésű interpretálása hatalmas tapsvi-hart váltott ki.

Nagyon kedves dolog volt „A mama vőlegénye“ c. egy felvonásos vígjáték. A szereplők: Szabó Ilonka, Paver Margit, Be-nedek László, Nagy Miklós, Szőlőssy Gyula, Román Tivadar, Harsányi Juliska és Takács Margit tehetségük legjavát nyújtották s igyekezetüket a kellő siker is kísérte.

Mulatságos volt Wartbichler Nándor humoros zenéi előadása „A sirvívadók larin-tósa“. Úgyes előadása nagy tetszésre talált. Zoltán István „Magyar bankalapítás“ címen tartott humoros előadást, melyben a gomba módra szaporodó zugbankok alapítását szatirizálta ki. Előadása mindvégig derült han-gulatban tartotta a hallgatóságot. Gyurcsá-nyi Béla, a közkedvelt bűvész valósággal ámulatba ejtette a néző közönséget boszor-kányos ügyességű bűvész előadásaival.

Az estnek azonban mindenesetre egyik leghatásosabb száma volt az utolsó, a Wil-son-nővérek által bemutatott saltomortal tánc. Temperamentumos, tűneményes táncuk valósággal lebilincselte a közönség figyelmét s óriási hatást keltett.

A zongora kíséretet az est folyama alatt Mártonfalvy György látta el a töle meg-szokott finom díserét módon.

Pompásan sikerült est hatása alatt a közönség derűs jókedvben oszolt szét.

— Apponyi és a tisztá erkölcs. Ap-ponyi gróf az ex-lexes kultuszminiszter ha-talomra jutása előtt egyre azt hirdette, hogy legfőbb feladata a közéleti erkölcsök meg-tisztítása lesz. Közismert dolog azonban, hogy a protekciós rendszer és a nepotizmus egy tárcza körében sem dühöngött olyan kor-latlanul, mint éppen az Apponyi gróf kul-tuszminisztersége idején. Jellemző példája ennek az az eset, amely a román egyetemi tanszék körül játszódott le. A budapesti tu-dományegyetem román nyelvi és irodalmi rendes tanszékére az egyetemi tanács sza-bályszerű pályázat után első helyen egy-hangulag Alexics György dr. keleti keres-kelemi akadémiai tanárt jelölte, aki a tudományegyetemen is tizennégy év óta műkö-dik mint magántanár és a román nyelv-tudomány terén európai notabilitás. Alexics ki-hallgatásra jelentkezett a miniszternél és pártfogását kérte. Apponyi megnézte az ak-tákat és megnyugtatta Alexicset, hogy nem fogja protegálni. Aliféleg az volt a szán-déka, hogy Alexicset Kolozsvárra nevezeti ki Moldován Gergely helyére rendes tanár-nak és ennek megtörténte után kerül a sor Siegescu József dr. budapesti gimnáziumi tanár, országgyűlési képviselőre, akit Burdia Szilárd képviselő protegált s akit Apponyi Budapestre akart kineveztetni, főleg azért, hogy megtarthassa képviselői mandátumát.

De a kolozsvári tanszék nem üresedett meg és így a dolog egy esztendőn keresztül ül függőben maradt. Most aztán a hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Apponyi előterjesztésére Siegescut nevezte ki az egyetem román nyelvi tanszékére. Ez az Apponyi gróf hirdette: „közéleti tiszta erkölcs”.

— **A főmérnök fia tifuszos.** Az idei télen nagymértékben lépett fel Debrecenben a tifuszbajrány. A közkórházban napról-napra szaporodott azoknak az eseteknek a száma, amelyekben az orvosok tífuszt állapítottak meg. Az utóbbi időben öröndetesen szünni kezdett a pusztító járvány. Most azonban szomorúan vesszük a hírt, hogy Aczél Géza városi főmérnök Ferenc fia, aki a m. kir. honvéd ludovika akadémia ifju növendéke szintén megkapta a veszedelmes kórt s napok óta nagybeteg fekszik édesatyja Ságföld-téri lakásán. Kezelőorvosa Kenézy Gyula dr. igazgatóorvos és hozzátartozói gondos ápolása mellett remélhetőleg nem sokára felgyógyul a súlyos betegségből.

— **Tombolaest.** A jótékony négyzet január 15-én tartandó táncmulatsággal egybekötött tombolaestelye iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a vidék is foglalt le jegyeket és tombolakártyákat. A négyzeti mulatságoknak oly jó híruk van, hogy mindazok szives örömmel keresik fel, akik szórakozni szeretnek és a jótékonyt előmozdítani készek. A rendezőség faradhatatlanul dolgozik a mulatság sikerén és szorgalmasan rendezi a tombola tárgyakat, melyek meglepetes számba fognak menni nemcsak izleses kivitelük, hanem értékükkel fogva is. A tombola után tánc lesz. Hogy a nyerevények kiosztásánál semmi kedves vagy igazságtalanság ne történjék, a tombolatárgyak ambo, terno, quaterno és quinterno csoportoknál számmal leznek megjelölve és a szerencsés nyerők a tombolatárgyakra jeizett számokra huznak és azt a tárgyat kapják meg, melynek száma a kihuzott számmal egyezik. Hogy maradjon idő a táncra, felkérjük a t. közönséget, hogy méltóztassanak este 8 órára megjelenni, hogy a tombola mielőbb megkezdhető legyen. A páholyokban asztalok lesznek, ahonnan a huzásokat szintén figyelemmel kísérhetik a tombolások. A belépő díj 4 korona, ugyanennyi a páholy is azzal, hogy a páholyba lépők személyjegyet is váltanak. Ételekről, italokról Németh András neves konyhája és tisztán kezelt pincéje gondoskodik. Egy tombola-jegy ára 50 fillér, mely igazán csekélység, ha a tombolatárgyak értékét megfigyeljük. A rendezőség felkéri a választmányi tagokat, kiknél még vannak tombolagyűjtő iverk, hogy azokat és az iverket, esetleg a begyűlt pénzt sziveskedjenek az elnök lakására (Péterfia-utca 14.) mielőbb beküldeni, valamint az eladott tombolajegyek árát is, mivel a január 15. déli 12 óráig be nem küldött jegyek eladottaknak fognak tekintetni és az átvevők terhére iratnak. Tombolajegyeket lehet venni a mulatság estélyén a pénztárnál és a teremben. A tombolakártyák különböző színűek, de valamennyire jelezve van szíjjal, hogy azok csak ezen estén játszanak. Mivel pedig költségkímélésből az egyelet külön meghívókat nem boesátott ki, ez uton hívja meg városunk minden nemes ügyért buzgólkodó közönségét. — Végül mivel a tombolajegyeken kívül semmi elárúsítás nem lesz, senkinek sem fog a mulatság sok pénzbe kerülni olcsón és kellemesen fog mindenki mulatni.

— **A Petőfi-dalkör közgyűlése.** A Petőfi-dalkör — mely nem régen választotta elnökeül Szávay Gyulát — a város háza nagy tanácstermében január hó 10-án délután 3 órakor tartja meg újévi rendkívüli közgyűlést. Tárgyak: 1. Elnök lemondása 2. Elnök-választás.

— **A jogászfisuság táncestélye.** A ref. jogakadémia ifjusága február 15-én, kedden rendezi táncestélyét a Bika-szálloda disztermében. E táncestély, melyet a Joghallgatók Segítő Egyesülete „40 éves jubileumi alapítvány” javára rendez a vigalmi bizottság, az ideai farsang kétségen kívül legfényesebb mulatsága lesz. A rendező bizottság Makfalvi Dosa István jogásznok, K. Fialka Géza és Porubszky Sándor a elnökök vezetésével mindent elkövet, hogy a február 15-iki táncestély a farsang legjobban sikerült mulatsága legyen.

— **Erdekes bronzkori lelet.** Szombathelyről táviratozzák: Német-keresztes községben szőlőforgatás közben értékes bronzkori leletre bukkantak. Nagy bronzvödörben, melynek művészi kivitele feltűnést keltett, két óriási csónakfibulát igen szép geometriai diszítésekkel találtak, amelynek hajójában aprószemű bronzláncot, egy bronzfejszét, hét nyakkarikát, nyolc karperecet csigavonalu diszítésekkel, végül egy egész ruhára való bronzdiszt csengőkkel és pontokból álló körrajzokkal, állati diszítésekkel találtak. Az értékes leletet, melyről Nógrády Gilbert tanár megállapította, hogy a bronzkorszaknak egyik legszebb maradványa, a szombathelyi kulturmúzeum számára megvásárolták.

— **Elvált férj bosszuja.** Szabó Zsuzsanna Tócskerti lakos asszony már régebbi idő óta különválva él férjétől Orosz Mihálytól. December 25-én történt, hogy az elvált férj elment felesége lakására és ott bántalmazni kezdte. Az asszony azonban elmeneült a verekedő férj elől s magára hagyta Orosz Miklóst. Orosz ekkor volt felesége 70 koronát érő ágyneműjét magával vitte. Az asszony megtette a feljelentést a férj ellen. Az ügyészség megindította az eljárást.

— **Rendőri hír.** (Rejtett ékszerék.) Gasparik Adam óras ma feki-sértette A. Kovács Zsófia hadházi asszonyt a rendőrségre, aki állítólag tőle több ékszert lopott. — A rendőrségen először nem találták meg nála a lopott holmikat, csak mikor tüzetesebben megvizsgálták, akadtak rá. Az asszonynál találtak egy arany fülbevalót, gyűrűt, selyem kendőt és még több kisebb csipkemintákat. A rendőrség A. Kovács Zsófiát letartóztatta és a vizsgálatot megindította ellene.

— **Kézrekerült betörők.** Még december havában történt, hogy Varga György guthi erdő őr lakásába három betörő hatolt be és ott erőszakkal feltörték szekrényét s onnan 200 korona pénzt, több ruhaneműt elvittek. Az esetet Varga György feljelentette a csendőrségen s a betörők Gebei István, Gebei János, Buczkay János személyében kézre is kerültek. Az ügyészség az eljárást megindította ellenük.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakötegnapi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Boldizsár Mária ref. 29 napos, Kiss Gerzon ref. 26 éves, Szabó Lajos ref. 8 hónapos, Szabó Miklós ref. 36 éves.

— **Akar nőszülni?** Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb) 5–500,000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyon nélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18 Deutschland.

— **Ügyvédjelölt nagy praxissal** (németül is tud) ügyvédi irodában a délutáni órákra alkalmazást keres. Cim (telefon utján is) a kiadóhivatalban.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

Január 12., Szerda:

Este 8 órakor.
Mérnöki estély a Royal szálloda disztermében.

Január 13., Csütörtök:

Este 8 órakor.
Culp Julia s az orosz trió hangversenye a Bika disztermében.

Január 15., Szombat:

A jótékony négyzet tombola-estélye.

Január 19., Szerda:

Kezdeté 7 órakor.
A eszmadia árucarnok szövetsége táncvigalma a „Korona” disztermében.

Január 22., Szombat:

Este 8 órakor.
A függetlenségi párt bálja a Bika szálloda disztermében.

Este 8 órakor.
A Perczel Carola növendékei táncpróbája a Royal szálloda disztermében.

Január 23., Vasárnap:

Délután 5 órakor.
A Szent-Erzsébet négyzet tea délutánja a Royal szálloda disztermében.

Január 27 és 28-án:

A József főherceg Szanatorium Egyesület estélyei a városi színházban.

Január 29., Csütörtök:

Este 8 órakor.
A timár ifjuság bálja a Bika szálloda disztermében.

SZÍNHÁZ

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Szerdán 1910 január 12-én

először!

Szép gárdista.

Operett.

Holnap, csütörtökön, január 13-án

Liliomfi.

Operett.

Heti műsor: Pénteken: „Szép gárdista”. Szombaton: „Botrány”. Vasárnap: d. u. „Tatárjárás”, este „Botrány”.

* **Botrány.** A szombaton színre kerülő Bataille darab a legérdekesebb modern problémát, a modern asszonyt viszi a színpadra. Hősnője Ferirulné egy vidéki polgármester felesége, aki boldogan, meglegedetten él egyszerű környezetében. Szereti a férjét, imádja a gyermekeit, amikor egy tengerparti fürdőhelyen elvetődik egy iparlovag; egyike azoknak a kétes existenciáknak, kik ezrével élnek a nagyvilági mulatóhelyeken. Fényes megjelenésű, fölényes intelligenciája csalog ezek, akik legnagyobb lelketlenséggel zsarolják ki azt a szerencsétlent, aki hálójukba kerül. A színtársulat drámai személyzete annyi ambícióval, annyi lelkesedéssel készül a szombati előadásra, hogy biztosra vehető annak sikere is. Különösen hálás szerepekhez jutottak Gazdy Aranka, Mártonffy, Arkosi, Kardos, Kemény.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A debreceni kir. törvényszék főljastroma.

Az 1910-ik évre kisorsolt esküdtek névsora.

Debrecen, január 11.

A debreceni kir. törvényszéken az 1910. évre a napokban sorsolták ki az esküdteket. A rendes esküdtek száma 360, míg a pótesküdték lajstroma 100 esküdt nevet

foglalja magában: A kisorsolt rendez esküdt-
tek névsora a következő:

Abelesz Adolf iskolaigazgató, Acsády
Sándor nyug. mérnök, Adamek János nyug.
főkalauz, dr. Adorján József vegyész, Alt
Henrik tanár, Antaffy József papirkereskedő,
Aszódy Mór kereskedő, Acs Nagy László
biztosítási ügynök, Bagi József gazda, ifj.
Bagoly András gazda, Bakó György királyi
adótiszt, Bakó József gazda, Bakóczy Gábor
gazda, Bakóczy János eszmadia, Bakóczy
Péter gazda, Balázs Ödön gyógyszerész,
Balla István, hentes, Balogh András birto-
kos, Balogh Ferenc gazda, Balogh Dezső
gazda, Balogh György géplakatos, Balogh
Imre vízmester, id. Balogh István gazda,
Balogh István gazda, Balogh István gazda,
Balogh István gazda, Balogh Péter gazda,
Balogh Sándor akadémiai tanár, Balogh János
gazda, Balogh János birtokos, Balogh
József gazda, Balogh Zsigmond ügyvéd, Ba-
ranyi György birtokos, dr. Barcza János ta-
nár, Barcza Bálint gazda, Barna Ernő fod-
rász, Barna György gazda, Barna Mihály
gazda, Bartha Ferenc bank hivatalnok, Bartha
Gergely szobafestő, Bartha János eszmadia,
Bartók Agoston ny. máv. felügy., dr. Bay A.
ügyv., dr. Bayer F. ny. tanár, Bin L. keresk.,
Bányai Péter bérlő, Bányai József gomb-
kötő, Birány Mór birtokos, Bereczki Imre
sertéskereskedő, Bekecs István gazda, Sz.
Benedek S. vízmester, Benyáts Emil ke-
reskedő, Bereczki István gazda, Dr. Berényi
Pál okleveles gazda, Berger Mór gazdál-
kodó, Békés Lajos kereskedő, Bészler János
kereskedő, Bilkei Kövesdi Imre birtokos,
Birinyi Imre birtokos, Biró Géza okleveles
gazda, Blaskovits Mihály műlakatos, Blatt-
ner Gyula kereskedő, Bleier Mór gazda, Bol-
dog Gyula mézeskalácsos, Borsay S. gazda,
Borzsovay Benedek birtokos, Bösörményi
Imre eszmadia, Brill Illés üzletvezető, Bru-
ckner Ödön rajzoló, Burai István gazda, Bur-
ger D. József hitközségi jegyző, Csanak Jó-
zsef kereskedő, Csapó László városi tisztvi-
selő, Csarnai András gazda, dr. Csáthy Dezső
ügyvéd, Cseh Ferenc építész, ifj. Csengeri
Ignác terménykereskedő, Cseresznyés Sándor
kőműves, Csige Sándor gazda, Csikos Ernő
szabó, Csomós Gyula mag., dr. Csűrös F. tanár,
Czeizing Lajos iparkamarai sz. tiszt, Cziffer
Nándor gőzmalmi hivatalnok, Czili Mihály
italmérő, Daku István birtokos, Dalmi Ká-
roly hentes, Dávidházy Kálmán könyvkötő,
Ifj. Deák István gazda, Deutsch Sámuel
kereskedő, Dien János szobafestő, Dinnyés
Gyula asztalos, ifj. Diószegi János gazda,
Domán Miksa kereskedő, Donogán István
kereskedő, Drávetzky László földbirtokos,
Ecsedy Imre gazda, Egri Ferenc pék, Ekli
J. birt., Erdei F. mészáros, Erdei István kovács,
Eles Géza gyógyszerész, Faragó Mihály
gazda, Fehér Ferenc birtokos, Fenyő Sándor
kereskedő, Flamm Márton kereskedő, Fodor
János magánzó, Föhn József üzletvezető,
Fráter József gőzmalmi hiv., Frentzel Gyula
kéményseprő, dr. Freund Jenő ügyvéd,
Fried Emil birtokos, Frohner Béla birtokos,
Fürst Ödön kereskedő, Fűvessy Lajos kut-
furo, Gál Elek gépgyáros, Gál Ferenc bir-
tokos, Geréby Pál birtokos, Gáder Mi-
hály eszmadia, dr. Goldman Armin ügyvéd,
Gombos Endre nyug. főellenőr, Gramantik
Ferenc órás, Grósz Mór gépész, dr. Gulyás
István tanár, Guró Lőrinc kutfuro, Gyön-
gyösi Sándor gazda, Gyönyörű Gábor esz-
madia, Györfi Péter gazda, Haffner István
nyug. főkalauz, Halasi Péter birtokos, dr.
Hendl Vilmos jogtanár, Harsányi István
asztalos, Hartstein József gazda, Hajnai Sá-
muel tőkepenész, Hegedűs Emil fakeres-
kedő, Hegedűs István építőmester, Hegedűs
Sándor kereskedő, Hevesi Gyula gépkere-
kedő, Hidvéger Miklós bérlő, Hirschfeld Ar-
min borkereskedő, Hochfelder Jakab keresk.
ügynök, Hoff Lajos lókereskedő, Hornyák
András gazda, Horváth Ferenc okl. gazda,
Horváth Gábor gazda, Horváth György bir-
tokos, Horváth István sertéskereskedő, Hor-
váth István birtokos, Horváth Tamás birto-
kos, Horváth János építőmester, Hulka Ede
gazda, Illés Sándor eszmadia, Imre János
mészáros, Kain József kereskedő, Kalászi
Kálmán asztalos, Kalicza Vilmos ny. máv.
hivatalnok, Kandel Ferenc birtokos, ifj. Kar-
dos László üzletvezető, Kaszás Sándor gazda,

Katona József szappanos, Kállai Sándor
gazda, Kecskeméthy M. Lajos tanár, Kell-
ner Károly fakereskedő, Kemény J. vendéglős,
Kenyeres Károly birtokos, Kerékgyártó Ist-
ván vállalkozó, Kertész Imre bérlő, ifj. Ker-
tész István gazda, Kertész Miklós kereskedő,
Keszei Gábor birtokos, Kéki József gazda,
Killer Ede butorgyáros, Király Imre bormérő,
Király István gazda, Kis András gazda, Kis
Ferenc sertéskereskedő, Kis Gergely hentes,
dr. Kis Gyula ügyvéd, Kis Ignác birtokos,
Kis Mihály birtokos, Kis Miklós hentes, Kis
József eszmadia, Kiss József sertéskereskedő,
dr. Kocsár Gábor ügyvéd, Kocsis Imre asz-
talos, Kolláth Mihály gazda, Komlósi Di-
niel eszmadia, Komlóssy Lajos kereskedő,
Kondor Lajos díjszedő, Kontsek Géza ke-
reskedő, Kopcsa Mihály háztulajdonos, Ko-
zák András gazda, Kozák János gazda, Ko-
zányi Zoltán ny. őrnagy, Kozma László ár-
vaházi igazgató, Kovács Ferenc háztulajdo-
nos, Kovács Gyula vaskereskedő, Kovács
István timár, Kovács István gazda, Kovács
István gazda, Kovács János birtokos, Ko-
vács János gazda, dr. Kovács József ügyvéd,
Kövendy Domokos gazdatiszt, Kulcsár Endre
tanár, Kulcsár Gábor szerszámáros, Kulcsár
Imre kereskedő, Kun Sándor gazda, Lada
István birtokos, Lakatos János bérlő, Lám
Sándor kereskedő, Lindenfeld Jenő ke-
reskedő, Liptai József asztalos, Liszka Nándor
ny. jogtanár, Losonezi János lakatos.

Folytatjuk

Botos-ügy a táblán.

Nagy szenzációt keltett annak
idején a Botos-féle ügy, amelynek
szereplői Botos András, Rosinger
Armin és Kozma József voltak.
Mint vádlottak állottak a debreceni
kir. törvényszék előtt és azzal vol-
tak vádolva, hogy hamis pénzeket
gyártanak és azt — forgalomba
hozzák.

A szenzációs tárgyalásnak az
lett a végeredménye, hogy a tör-
vényszék Kozma Józsefet, aki min-
dent bevallott elítélte, míg Botos
Andrást és Rosinger Armint fel-
mentette.

Az ügyész a törvényszék itele-
tét megfelelőbbé s így került az
ügy a táblára, amelynek ma szer-
dán lesz a tárgyalása a kir. tábla
előtt.

§ Főtárgyalások a törvényszéken.

A debreceni törvényszéken e héten a követ-
kező főtárgyalások lesznek megtartva. Janu-
ár hó 13-án csütörtökön Deli János s társa
ellen lopás büntette. Kiss Jenő Kálmán ellen
lopás büntette. Január hó 14-én pénteken
Sipos Bálint ellen lopás büntette. — Karcza
István ellen lopás büntette. — Kancza
Isiván ellen lopás büntette. — Mező Sán-
dorné ellen magánokirat hamisítás bü-
ntette, dr. Petzkó Ernő s társa ellen párvialdal
vétsége. — Január hó 15-én, szombaton:
Horváth Kálmán ellen lopás büntette, Ka-
szás János ellen inatóság elleni erőszak bü-
ntette, Mike András s társa ellen testi sér-
tésért.

TÁVIRATOK.

Héderváry a miniszterelnök.

Lukácsot elbocsátotta a király.

**Khuen teljes megbízást kapott
— a kabinetalakításra, — házfel-
osztatás és az új választások esz-
közlésére.**

A politikai élet mai szenzációja
az, hogy Lukács László designált
miniszterelnököt a király a mai
audiencián elbocsátotta, fáradozását

megköszönte és gr. Khuen-Héder-
vári Károlyt nevezte ki miniszter-
elnöknek, akit széleskörű intézke-
dések megtételére hatalmazott fel,
tudniillik felhatalmazta őt a kabinet-
alakításra, az esetleges házfeloszla-
tásra és az új választások eszköz-
lésére.

A Lukács László elbocsátásá-
ról szóló távirataink a következők:

*Bécs, január 11. Lukács László
ma reggel 9 órakor értekezett a Sa-
cherban Khuen-Héderváryval, amely-
nek eredménye az volt, hogy ő fel-
ségének előterjesztést fognak tenni,
hogy a kabinetalakítást Khuen-Hé-
derváry gróf veszi át a Lukács-ka-
binet tagjaival. Lukács László pénz-
ügyminiszter, Jakabffy Imre földmi-
velésügyi miniszter lesz. Az új mi-
niszterelnök és a kabinet kinevezése
holnap fog megtörténni. Az új kabi-
netet fel fogja oszlatni a képviselő-
házat és elrendeli a választásokat. Az
új kormány programja, amellyel a
választási harcra indul: az általános,
egyenlő és titkos választójog lesz.
Lukács és Khuen gróf ma este visz-
szaérkeznek Budapestre.*

*Bécs, január 11. Khuen-Héder-
váry gróf délelőtt tizenegy órakor
jelent meg kihallgatáson a ki-
rálynál. A kihallgatás délután 1
órákor még folyton tart. A kihall-
gatás egy negyed 2 órakor ért véget.*

*Az eredmény az lett, hogy a ki-
rály Khuen-Héderváry Károlyt mi-
niszterelnökké designálta és megbizta
őt azzal, hogy a kabinetet megala-
kítsa és szükség esetén a Házat fel-
oszlassa és az új választásokat ve-
zesse.*

Khuen-Héderváry Károly gróf kihallga-
tása után Lukács László délután egy órakor
meghívást kapott a kabinetirodától, hogy d.
u. 2 órakor jöjjön kihallgatásra a ki-
rályhoz.

A király 2 órakor fogadta Lukács László-
t, megköszönte neki eddigi fáradozásait s
visszavette tőle a megbízást.

Lukács László 4 óra 20 percekor Buda-
pestre utazott, Héderváry pedig hirtokára
ment, ahonnan a holnapi nap érkezik Buda-
pestre s megkezdte tárgyalásait és megala-
kítja kabinetjét.

*Bécs, január 11. Héderváry még
Bécsből táviratot intézett gróf Tisza
Istvánhoz Gesztre, melyben magá-
hoz kérteti. Tisza István csütörtökön
érkezik Budapestre.*

*Budapest, január 11. A Kossuth
pártkörben Kossuth Ferenc azt nyil-
vánította ki a Héderváry miniszter-
elnöksége hírére, hogy a pártnak
ellenzékbe kell mennie, mert a
Khuen kinevezésével a 67-es pár-
tokat akarja Bécs felébreszteni.*

*Bécs, január 11. Héderváry nem
bocsátott ki hivatalos programot,
de ujságírók előtt proclamálta, hogy
a király nemcsak a kabinetalakítás-
sal, hanem a kibontakozás lebonyo-
lításával is megbizta őt.*

*Budapest, január 11. A függet-
lenségi pártkörben nagy élénkség-
gel tárgyalták a Héderváry kineve-
zéséről szóló híreket. El vannak
készülve arra, hogy Hédervárynak
nem adják meg az összes ellenzéki
pártok az indennitást és így a Ház-
felosztatás és az új választások fel-
tétlenül következnek.*

Vilmos császár trónbeszéde.

Berlin, január 11. A porosz országgyűlést ma délben a kastélyban Vilmos császár trónbeszéddel ünnepiesen megnyitotta.

Öngyilkosság az esküvő után.

Gyula, január 11. Baesó Gyuláné, — Baesó Gyula főgimnáziumi tanár felesége ma agyonlőtte magát. Az eset annál nagyobb feltűnést keltett, mert ezelőtt 12 nappal volt az esküvője. Egy barátjának intezett levelében azt írja, hogy családi körülmények miatt válik meg az életétől.

Közgazdaság.**Budapesti gabonatózsde.**

(Déli zárlat.)

Budapest, január 11.

Buzakinálat és vételkedv mérkékelt. Szilárd iránzat mellett 6000 métermázsra került forgalomba 5-10 fillérrel drágább áron. — Egyéb gabonanemek Sziládak. Idő: ködös.

Buza áprilisra	14:32-33
Buza májusra	14:10-11
Buza októberre	11:99-12
Rozs áprilisra	9 98-99
Rozs októberre	8 98-99
Zab áprilisra	7.68-69
Zab októberre	00 00-00
Tengeri májusra	6:69-70
Repce augusztusra	13:60-70

Érdekes számok. Tudott dolog, hogy minden tekintetben az osztráknak adózunk. Talán egyetlen egy iparcikkünk sincs olyan, amely után az osztráknak ne adoznánk, ha nem is közvetlenül, de közvetve, mert gyáraink majdnem mindenikének osztrák részvényei vannak. Így tehát hazafias szempontból üdvözölhetünk minden olyan intézményt, mely az osztrák tőkétől szabadon, hazai tőkével létesül s így az osztráknak való adózásunk némileg csökken. Ugy vagyunk értesülve, hogy Budapesten ujabban ismét egy új belföldi biztosító társaság alakul — sőt Debreczenben is. Csak mielőbb. Hiszen a biztosítás ma még igen jó üzlet Magyarországon, de éppen ezért az a kár, hogy ebben is az osztrákok uralják a helyzetet, — itt az ideje, hogy e tekintetben is igyekezzünk magunkat a gyűlölt osztráktól függetleníteni s biztosításainkat csakis hazai biztosító társaságnál tegyük. E téren különben örvendésesen haladunk. A hazai társaságok 1895-ben 114 millió biztosítást csináltak 10 év múlva már 258 milliót. A külföldiek 1895-ben csaknem annyit, mint a belföldiek t. i. 110 milliót, — míg 10 év múlva már csak 36 milliót. Tőlünk függ, hogy az idegenek jövőben egy fillér biztosítást se csináljanak. Ne adjuk idegennek tehát a pénzt s így biztosítást csak hazai társaságnál csináljunk. (O-L.)

KIADÓHIVATALI ÜZENET.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Tisztelettel kérjük mindazokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek a megújítás iránt idejekorán intézkedni, hogy a lapot továbbra is fennakadás nélkül küldhessük.

Gyors- és gépiro szakiskola.

(Gabelsberg rendszer, magyar-német levelező és vitairás)

Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület vizsgáló-bizottsága által előadásra képesített tanerő vezetése mellett

4 hónapos tanfolyamokat szervezünk.

Megnyitlik 1910 január hó 15-én cégünknek ezen célra jól felszerelt tantermében.

Jelentkezések eszközölhetők a tanfolyamra d. e. 10--12-ig d. u. 3--5 óráig.

Mérsékelt tandíj. Mérsékelt tandíj.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek, műszaki vállalat.

Telefon 5-40. Telefon 5-40.

DEBRECZEN,
Arany János-u. 2. szám

15 Bejárat a II. kapun.

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket. 30

Legbiztosabb szépítőszert a

FÁY-fele ARC-CRÉM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arc bőr tisztátalanosságai ellen.

Egy tégely ára egy korona.

Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona

Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerész

Debreczen, Kossuth-utca 8., a színház mellett. * Telefon sz. 469. „ARANYEGYSZARVU“ gyógyszertár.

Küszöbről-

küszöbre jár, hol be, hol ki, aki lakást keres. Pedig csak egy díj fizetése mellett könnyen elkerülhető ez a kellemetlenség, ha a tisztelt lakáskereső közönség legelőször is a „DEBRECZEN“

apróhirdetési

rovatához fordul, hol bárminő lakás igénye legyen városunk területén, kielégítő lakást nyerhet az, aki a „DEBRECZEN“

apróhirdetési

rovatát veszi igénybe, mert annak nagy elterjedtsége folytán még aznap, mikor a hirdetés megjelenik okvetlen megfelelő lakást kap, mely cüljainak teljesen megfelel. Egy lakás hirdetés ára 40-60 fillér.

A

BORSOS-féle
HAJSZESZ a

legjobb hajnövesztő és hajápoló szer. **Hatása bámulatos.** Megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtöredését. **NŐT-TETI A HAJÁT** és nem változtatja annak színét. — Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában 44

DEBRECZEN.

MEGHIVÓ.

A Reichmann Armin-féle

Kőbánya-Részvénytársaság

1910. évi január 20. napján csütörtök d. e. 11 órakor
a Debreczeni Hitelbank r.-t. helyiségeiben
tartandó

I. Rendes Közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
 2. Az 1908—09. évi mérleg és zárszámadás és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés.
 3. Igazgatósági javaslat az igazgatóság és felügyelő-bizottság díjának megállapítása iránt.
 4. Határozat hozatal a nyereség felosztása tárgyában.
 5. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
 6. Két igazgatósági tag választása 3-3 évre.
 7. A felügyelő-bizottság választása 3 évre.
- Debreczen, 1910 január hó 10-én.

Az Igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

13. §. Szavazati joggal csak azon részvényes bír, ki részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt 5 nappal a közgyűlés megtartására kitűzött határidő előtt a Debreczeni Hitelbank Részvénytársaságnál leteszi.

TARTOZIK

Mérleg-számla.

KÖVETEL

VAGYON	Összeg		TEHER	Összeg	
	korona	fill.		korona	fill.
Készpénz és készpénzbetétek	10318	12	Részvénytőke	100000	—
Biztosítékok és óvadékok	93232	—	Értékpapir kölcsön	92200	—
Kőkészletek	69184	90	Kifizetetlen adó	5000	—
Munkás előlegek és elszámolási ösz- szegek	7904	23	Hitelezők és adósok	10265	38
Kifizetetlen keresetek	43350	92	Ezen évi nyeresmény	28053	54
Hitelezők és adósok	11528	75			
	235518	92		235518	92

TARTOZIK

Veszteség és nyeresemény számla.

KÖVETEL

VESZTESÉG	Összeg		NYERESÉG	Összeg	
	korona	fill.		korona	fill.
Költségek, igazgatósági és tiszti fize- tések	40178	22	Bányák	46960	18
Bányabérek	26068	99	Vállalatok	54299	79
Alapítási költségek	6959	22			
Ez évi tiszta nyeresemény	28053	54			
	101259	97		101259	97

Debreczen, 1909 december 31-én.

Pollacsek Ferenc pénztárnok.

Kallós Armin főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Forrai Ernő ig. tag. Rauch Árpád ügyv. igazg. Dr. Kenézy Gyula elnök. Dr. Fejér Ferenc, ig. tag.

Felügyelő-bizottság

Molnár Antal.

Dr. Czako Zsigmond.

Bernfeld Sámuel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontal minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni. A szelvényen a szöveg könnyen elfér. Levélbélyegeken is lehet az apróhirdetéseket árát mellékelni. A kiadóhivatal fentartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbítja, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld.

Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-12-ig s. d. u. 2-7-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

mellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tartsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Mindazon t. előfizetők, kik 1910 re negyedévi előfizetésüket befizették, nyugtájuk felmutatása mellett igényt tarthatnak

egy ingyenes

apróhirdetésre akár lakás, akár eladás, kereslet stb. legyen az. Tehát itt az ideje, és ha valakinek van valamije eladni, kiadni stb., írja azt meg és mellékelje a nyugtát, melyet a kiadóhivatal visszaszolgáltató, csak ellenőrzésből kérjük.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Keltemes”, „Buzavirág”, „Bohém élet”, „Titoktartás”.

Kedves, jólelkű, szolid lánka ismerettségét keresem, csak teljes névvel ellátott leveleket akceptálok. Titoktartás biztosítva. — Leveleket „Igaz férfi” jelgére a kiadóba kiadható kérek.

Egy bájos és kedves leány ismerettségét ismeretség hiányában keresem, — levelet „Szlovéger” jelgére a kiadóba.

Feltétlen esinos, fiatal, tisztességes leányka ismerettségét jómódu uriember keresi. Levelet „Ibolya” jelgére a kiadóba kéretnek.

Bohém lelkű, ideális, magányos asszony vagy leány meleg barátságát óhajtja egy szomorú, barna, bus legény. Leveleket a kiadóba kérek „Bohém” jelgére.

Uriember esinos leány ismerettségére vágyik. Levelet „Csókra vágyó” jelgére a kiadóba főposta restanté.

Fiatal ember esinos hölgy barátságát keresi, levelet „Imádott” jelgére a kiadóba és e lapban jelezni kérem.

Akar ön ismerettségét kötni, úgy forduljon lapunk „Levelezés” apróhirdetéséhez.

Lakás.

Színházzal szemben Kiszél Sándor bolt-helyisége májusra kiadó. — Értekezhetni a háztulajdonossal.

Utcai butorozott szoba, külön bejáratú kiadó. Címe a kiadóban.

Egy kis butorozott szoba, közel a Fő-térhez, azonnal kiadó.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené el az idejét, hirdessen a „DEBRECZEN” apróhirdetési közzét és önmagának kapja a legjobb ajánlatokat.

Ajánlat.

Középszkolai tanulók tanítását elvállalja egy középszkolai fiatal tanár. — Leveleket „Tanerő” jelgére a kiadóba kérek.

Saját kezelési kitűnő ó- és új borok a helyszüke miatt olcsón eladó Horváth Sándornál, Rákóczi-ut 41. sz.

„Jes” porcellán poudér és toilet borax arckrém kapható Vidánál, Városház alatt.

Saját termésű ó- és új érmelléki hegyi fajborok, különböző évek, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Hollandi gyomoroseppek kaphatók Mihailovits Jenő gyógyszerárában.

Próbálja meg!

Apró a hirdetés,
apró a költség!

Kereslet.

Keresek május 1-re 2 szobás, modern utcai lakást. Leveleket ármegjelöléssel „Modern lakás” jelgére a kiadóba kérek.

Kulcsár, szállókezelő-vincellér iskolát végzett, 3 éven át nagyobb uradalomnál mint kulcsár és szállókezelő volt alkalmazva, megbízható, keres megfelelő állást. Fizetési megjelöléssel leveleket „Kulcsár” jelgére a kiadóhivatal továbbítja.

Keresek egy házat egész udvarral bérbé, május elsejére. Cím a kiadóba.

Ügyes könyvelő irodában vagy üzletben alkalmazást keres. Cím a kiadóban.

Ügyes mosónőt keresek, aki azonnal jelentkezzen Burgundia-utca 9. sz. alatti lakásomon.

Ügynököt keres egy helybeli cég, biztos mellékkereset. Cím a kiadóban.

Lapunk utcai előírásához fluk (Rikancsok) felvétetnek.

Eladás.

Eladó 1908. évi homoki fajbor. Egymalom-utca 4.

Kitűnő Booskal keleti óbor kisebb mennyiségben is eladó. Csapó-u. 38.

Hajduhadházon az 1816. számú ház, 2 szoba, konyha, kamara, pince, nyári konyha, külső kamara, sertés hizláló, göré, nagykert, eladó. Értekezhetni ugyanott.

Bihar—Díszegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Egy hat lóerejű gőzmotor — gazdaságban is alkalmas — jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

Bihardíszegon egy nagy jövedelmű szálló, 6 hoid, 2 nagy pincével, kényelmes lakással, teljes berendezés, borház, hordók stb. előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni dr. Csáthy Dezső ügyvédi irodájában, Piac-u. 83.

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsa számra a lap kiadóhivatalában eladó.

Szőnyeg,

Függöny, Stores, Bonnes Fennes, Fencser takaró, Ágy- és asztalterítő, Flanell-takaró, Paplan és matrácz nagy raktár

Donogán és Somossy cégnél, Kistemplombazár, Debreczen

Figyelem!! Kézpénzkölcsönök.

Jelzálogkölcsön 4%, 4 1/2% és 5% amortizációra, Konvertálás, Személyhitel (bankpén 1--2 kezessel, magánpénz kezes nélkül), Örökségek vétele, Vállalatok finanszírozása, Részvénytársaságok alapítása, Fizetéseketlen kereskedők kiegyelintetése, valamint

Adás-vétel.

Birtokok, házak, gyárak, üzletek, kávéházak, szállodák, vállalatok eladását vagy vételét közvetíti gyorsan, kulsán.

ADLER ÉS SINGER

Általános Forgalmi Vállalat
Betéti Társaság.

31

Budapest, József-körut 21.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor:vese:hólyagis
bélbántalmaknál vala-
mint asthma, bronchiale
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:

KONTSEK GÉZA
fűszer- és csomage kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.